

Emmeloord, 21 april 2020.

Onderwerp

Motie Onderwijshuisvesting ALV VNG

Advies raadscommissie

Hamerstuk

Aan de raad.

Status: ter besluitvorming

Voorgesteld besluit

1. Instemmen met de in te dienen motie onderwijshuisvesting en deze voorleggen aan de eerstvolgende Algemene Ledenvergadering van de VNG en de portefeuillehouder Onderwijshuisvesting machtigen om in de strekking van de motie te kunnen handelen om zo veel mogelijk draagvlak te kunnen creëren voor de motie

Inleiding

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor de huisvesting van primair en voortgezet onderwijs. Hiervoor krijgen gemeenten als onderdeel van de algemene uitkering van het gemeentefonds middelen. Gemeenten zijn in het recente verleden geconfronteerd met forse stijgingen van de normbedragen voor nieuwbouw (2019: +6,63%, 2019: +40% (aanvullend) en 2020: +6,08% en worden geconfronteerd met extra bouweisen vanuit de rijksoverheid in het kader van duurzaamheid (BENG en ENG) vanaf 1 januari 2021 zonder extra middelen.

Doelstelling

Kwalitatief hoogstaande huisvesting voor het primair - en voortgezet onderwijs in de gemeente Noordoostpolder.

Argumenten

- 1.1 Met de huidige middelen voor onderwijshuisvesting kunnen wij niet voldoen aan de extra duurzaamheidsvereisten*

Met de huidige normbedragen is het lastig, zo niet onmogelijk, om te voldoen aan de wettelijke eisen, bij extra (kwaliteits)eisen is hier niet meer aan te voldoen.

- 1.2 De huidige normbedragen houden geen rekening met nieuwe ontwikkelingen*

De huidige normbedragen houden geen rekening met onderwijskundige vernieuwing, zoals voorzieningen voor Passend Onderwijs, Integrale Kindcentra en VO-Campussen.

- 1.3 De kosten van landelijke akkoorden lopen fors op*

Door klimaatakkoorden, routekaarten maatschappelijk vastgoed en de hogere vereisten tot binnenklimaat-verbetering bij scholen lopen de kosten veel hoger op dan de -uitblijvende- financiële compensatie vanuit het Rijk via bijvoorbeeld het gemeentefonds.

Kanttekeningen

nvt

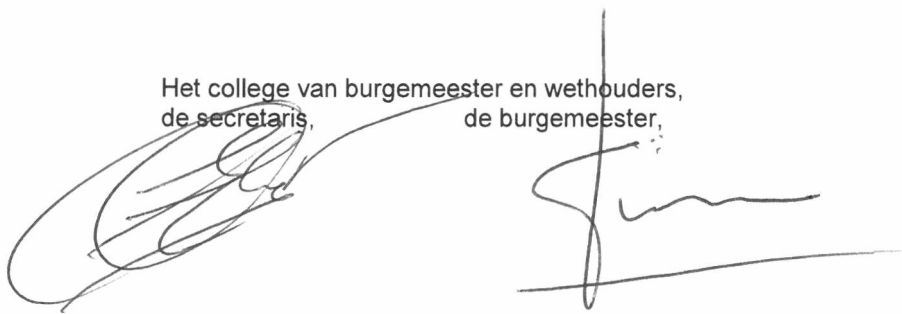
Planning/Uitvoering

Na vaststelling van de motie door de raad wordt deze aangeboden via de VNG-website aan alle gemeenten in Nederland en voor stemming voorgelegd op de aankomende ALV van de VNG in 2020.

Bijlagen

1. Concept Motie Onderwijshuisvesting ALV VNG 2020

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Portefeuillehouder : de heer H. Wijnants
Steller : de heer A. Bloem; 06 83 27 96 32; a.bloem@noordoostpolder.nl

gemeente
NOORDOOSTPOLDER
RAAD

De raad van de gemeente Noordoostpolder,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 21 april 2020, no. 20.0001037;

gelet op artikel 91 Wet Primair Onderwijs en artikel 76 Wet Voortgezet Onderwijs;

BESLUIT:

1. In te stemmen met de in te dienen motie onderwijshuisvesting en deze voorleggen aan de eerstvolgende Algemene Ledenvergadering van de VNG en de portefeuillehouder Onderwijshuisvesting machtigen om in de strekking van de motie te kunnen handelen om zo veel mogelijk draagvlak te kunnen creëren voor de motie.

Aldus besloten in de openbare vergadering
van 29 juni 2020.

De griffier,

de voorzitter,

College en Raad Gemeente

Uw bericht van	Uw kenmerk	Zaaknummer	Datum
		Motie ALV VNG 2020	17 augustus 2020
		Onderwijshuisvesting	
Onderwerp	Bijlagen	Inlichtingen	
Motie ALV VNG 2020	1	dhr. A. Bloem, 06 83 27 96 32	
Onderwijshuisvesting			

Geachte college- en raadsleden,

Als gemeente zien wij ons genoodzaakt een motie in te dienen bij de komende ALV van de VNG om onze onderwijshuisvesting op orde te houden. Het Rijk spreekt de ambitie uit om alle schoolgebouwen in 2050 energieneutraal, aardgasvrij en kwalitatief op orde te hebben, maar geeft hier niet de financiële middelen voor. U ontvangt van ons deze brief waarin we de motie en onze argumenten toelichten. En vragen u om deze motie te steunen op 25 september tijdens de ALV.

Hoge ambitie zonder financiële compensatie Rijk

Gemeenten worden geconfronteerd met extra wettelijke bouweisen vanuit het Rijk o.a. in het kader van duurzaamheid (BENG en ENG) vanaf 1 januari 2021 zonder dat hier extra middelen tegenover staan. Helaas een herkenbare wijze van decentraliseren zonder levering van de benodigde financiële middelen. In de bijgevoegde motie zetten wij onze zorgen hierover uiteen. Wij dringen aan op helderheid, slagkracht en regie van de VNG richting het Rijk met betrekking tot de uit de pas lopende normbedragen voor onderwijshuisvesting. In feite is het heel simpel: bij het uitblijven van compensatie halen we de hoge ambities niet.

Financiering Integraal Huisvestings Plan (IHP) ligt bij gemeenten

De aankomende wettelijke verplichting voor het hebben van een IHP vanaf 2022 met hoge duurzaamheidsvereisten heeft een financiële kant die vooralsnog eenzijdig bij de gemeente lijkt te worden gelegd. Dit maakt de opstelling en uitvoering van een IHP bij voorbaat al bijna onmogelijk.

Sterkere positie gemeente vereist

Met slechts een paar maanden tot 1 januari 2021 zijn er landelijk nog onduidelijkheden met betrekking tot de implementatie en uitvoering van BENG en ENG. Duidelijk is wel dat de hoge duurzaamheidsambities veel investeringen gaan vergen.

De financiële consequenties van de gemeenten blijven hierbij onderbelicht. Een onvoldoende sterke positie van de gemeenten in de huidige fase zal leiden tot een onmogelijke financiële opgave voor gemeente die ook op andere gebieden al voldoende opgaven voor hun kiezen krijgen. Met als gevolg dat noodzakelijke ingrepen in onderwijshuisvesting uitgesteld worden.

Oproep: ondersteun motie toezegging bekostiging onderwijshuisvesting

Als gemeente spannen wij ons tot het uiterste in om een zorgvuldige lokale implementatie van een duurzaam bouwbesluit te realiseren. Gelet op de huidige stand van zaken bij de normvergoedingen voor onderwijshuisvesting moeten wij constateren dat dit in het geding komt. De gemeente Noordoostpolder zou graag zien dat de belangen van de gemeenten door de VNG –nog- sterker worden benadrukt en behartigd. Wij dringen dan ook aan op financiële toezeggingen en daarmee meer helderheid, slagkracht en regie rondom de bekostiging van onderwijshuisvesting voor de langere en korte termijn. Vandaar dat de gemeente Noordoostpolder de motie Toezegging bekostiging Onderwijshuisvesting in heeft gediend voor de digitale ALV van de VNG op vrijdag 25 september aanstaande. Wij hopen dat er brede steun zal zijn voor onze motie vanuit uw gemeente.

Meer informatie motie of mee indienen?

Wij rekenen op uw steun. Mocht u nog vragen hebben over de motie, of mogelijk de motie mede willen indienen, neemt u gerust even contact op met Arnold Bloem (a.bloem@noordoostpolder.nl 06-52883228).

Met vriendelijke groet,

Hans Wijnants
wethouder EZ, Financiën & Onderwijs

Bijlagen:
Motie Toezegging bekostiging Onderwijshuisvesting

Motie Toezegging bekostiging Onderwijshuisvesting

De algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bijeen in 2020,

Constateerend dat

- Gemeenten een wettelijke zorgplicht hebben voor de huisvesting van primair en voortgezet onderwijs;
- In 2014 de gemeenten zijn geconfronteerd met de uitname van een aanzienlijk bedrag uit de AUGF voor onderwijshuisvesting (motie Buma). Dit heeft tot gevolg gehad dat er vanwege het verbod op investering in nieuwbouw PO €256 mln. verloren is gegaan. Deze uitname is tot op heden nog niet hersteld;
- Gemeenten geconfronteerd worden met extra bouweisen vanuit de rijksoverheid in het kader van duurzaamheid (BENG en ENG) vanaf 1 januari 2021 zonder dat hier extra middelen tegenover staan per 1-1-2021;
- De prijsontwikkelingen voor bouw ver boven de indexering van het Gemeentefonds uitkomen en de VNG gemeenten al adviseerde –zonder financiële compensatie vanuit het Rijk- het normbedrag fors te verhogen (2018: extra 40%, 2019: 6,63%, 2020: 6,08%);
- De motie bekostiging onderwijshuisvesting van de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Heerhugowaard, Heemskerk, Den Helder, Hoorn, Alkmaar, Beverwijk en Purmerend die ALV van de VNG op 27 juni 2018 is aangenomen met de volgende tekst: “Draagt het bestuur van de VNG op: In gesprek te gaan met het Rijk en de onderwijsorganisaties over een substantiële verhoging van de bekostiging voor onderwijshuisvesting waarmee het mogelijk wordt om te voorzien in schoolgebouwen die voldoen aan de huidige kwaliteitseisen en aan de komende eisen op het gebied van duurzaamheid.”;
- Dit heeft geresulteerd in een Advies Expertiseteam Onderwijshuisvesting dd. 3 april 2020, dat luidt als volgt:
  - In gesprek gaan met het Rijk over de stijgende kosten obv de uitwerking en uitvoering van het Klimaatakkoord;
  - Uitdragen dat zonder extra middelen klimaat en/of kwaliteitsdoelstelling in onderwijshuisvesting niet voor rekening van gemeenten kan komen;
  - Aansluiten bij de Routekaart PO/VO met een claim van 20,96 miljard over 30 jaar;
  - Voldoende middelen op te laten nemen op investeringsagenda bij kabinetsformatie;
  - Neerwaartse bijstelling ambities na te streven indien geen geld beschikbaar komt.

Overwegend

- Gemeenten bij investeringen in onderwijshuisvesting geconfronteerd worden met steeds hogere kosten maar het subcluster onderwijshuisvesting van het gemeentefonds op dit onderdeel achterblijft;
- De huidige normbedragen geen rekening houden met onderwijskundige vernieuwing, zoals bv. voorzieningen voor/investeringen in Passend Onderwijs, Integrale Kindcentra en Campussen;
- Ophoging van normbedragen niet heeft geleid tot meer bijdrage van het Rijk;
- Dat kosten door klimaatakkoorden, routekaarten maatschappelijk vastgoed en de noodzaak tot binnenklimaat-verbetering bij scholen hoog oplopen;
- Dat –indien niet voorzien wordt in een passende (financiële) structurele oplossing- het voor gemeenten –op deze wijze- een onmogelijke opgave wordt zich te houden aan een vastgesteld IHP (IHP wettelijk verplicht vanaf 2022) wanneer de kosten voor onderwijshuisvesting een vergelijkbare stijging als afgelopen jaren kent. Oftewel de compensatie in het gemeentefonds houdt geen tred met de in het recente verleden en huidige (bouw)kostenstijgingen.

Draagt het VNG bestuur op met hoge prioriteit

Een toezegging van het kabinet en parlement te verkrijgen voor aanvullende financiële maatregelen passend bij de kostenontwikkelingen en de extra eisen die zij wettelijk hebben gesteld aan gebouwen en verduurzaming van de onderwijshuisvesting zodat gemeenten op een verantwoorde manier hier uitvoering aan kunnen geven.

En gaat over tot de orde van de dag

Motie Onderwijshuisvesting

De algemene ledenvergadering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten bijeen in 2020,

Constaterend dat

- Gemeenten een wettelijke zorgplicht hebben voor de huisvesting van primair en voortgezet onderwijs;
- In 2014 de gemeenten zijn geconfronteerd met de uitname van een aanzienlijk bedrag uit de AUGF voor onderwijshuisvesting (motie Buma). Dit heeft tot gevolg gehad dat er vanwege het verbod op investering in nieuwbouw PO €256 mln. verloren is gegaan. Deze uitname is tot op heden nog niet hersteld;
- Gemeenten geconfronteerd worden met extra bouweisen vanuit de rijksoverheid in het kader van duurzaamheid (BENG en ENG) vanaf 1 januari 2021 zonder dat hier extra middelen tegenover staan;
- De prijsontwikkelingen voor bouw ver boven de indexering van het Gemeentefonds uitkomen en de VNG gemeenten al adviseerde –zonder financiële compensatie vanuit het Rijk- het normbedrag fors te verhogen (2018: extra 40%, 2019: 6,63%, 2020: 6,08%);
- Dat er geen resultaten zichtbaar zijn na aanleiding van de motie bekostiging onderwijshuisvesting van de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Heerhugowaard, Heemskerk, Den Helder, Hoorn, Alkmaar, Beverwijk en Purmerend die ALV van de VNG op 27 juni 2018 heeft aangenomen met de volgende tekst: "Draagt het bestuur van de VNG op: In gesprek te gaan met het Rijk en de onderwijsorganisaties over een substantiële verhoging van de bekostiging voor onderwijshuisvesting waarmee het mogelijk wordt om te voorzien in schoolgebouwen die voldoen aan de huidige kwaliteitseisen en aan de komende eisen op het gebied van duurzaamheid.";
- Het door het Rijk met miljarden gevulde Investeringsfonds nog geen mogelijkheden biedt voor investeringen in maatschappelijk duurzaam vastgoed.

Overwegend

- Gemeenten bij investeringen in onderwijshuisvesting geconfronteerd worden met steeds hogere kosten maar het subcluster onderwijshuisvesting van het gemeentefonds op dit onderdeel achterblijft;
- De huidige normbedragen geen rekening houden met onderwijskundige vernieuwing, zoals bv. voorzieningen voor/investeringen in Passend Onderwijs, Integrale Kindcentra en Campussen;
- Dat kosten door klimaatakkoorden, routekaarten maatschappelijk vastgoed en de noodzaak tot binnenklimaat-verbetering bij scholen hoog oplopen;
- Dat –indien niet voorzien wordt in een passende (financiële) structurele oplossing- het voor gemeenten –op deze wijze- een onmogelijke opgave wordt zich te houden aan een vastgesteld IHP (IHP wettelijk verplicht vanaf 2022) wanneer de kosten voor onderwijshuisvesting een vergelijkbare stijging als afgelopen jaren kent. Oftewel de compensatie in het gemeentefonds houdt geen tred met de in het recente verleden en huidige (bouw)kostenstijgingen.

Draagt het VNG bestuur op met hoge prioriteit

Met het kabinet en parlement in gesprek te gaan over financiële maatregelen passend bij de kostenontwikkelingen en de extra eisen die zij stellen aan gebouwen en verduurzaming van de onderwijshuisvesting zodat gemeenten op een verantwoorde manier hier uitvoering aan kunnen geven.

En gaat over op de orde van de dag

Ingediend door de gemeente Noordoostpolder op